

Koncepce KDS

Katolický domov studujících – domov mládeže a školní jídelna, š. p. o. (dále jen KDS) je samostatný domov mládeže v centru Prahy, který ubytovává žákyně a studentky z různých středních a vyšších odborných škol (dále jen studentky). Jako školské výchovné a ubytovací zařízení nabízí studentkám ubytování, stravování a výchovnou péči. Zřizovatelem KDS je Česká kongregace sester dominikánek, která se věnuje výchově a vzdělávání už od svého vzniku. Řeholní sestry také v domově mládeže pracují ať už jako pedagogičtí či nepedagogičtí pracovníci. (Vnitřní řád KDS, 2019)

Česká kongregace sester dominikánek je součástí dominikánského řádu, který založil sv. Dominik Guzmán. Na jeho životě a jeho myšlenkách jsme postavili koncepci našeho domova.

*"Svatý Dominik byl radostný, přívětivý, trpělivý, milosrdný, dobrotivý, těšitel bratří."
(z kanonizačního procesu v Bologni)*

Heslem sv. Dominika, jakož i celého řádu, je: **Veritas** (pravda). Úkolem dominikánů je „**Hledat pravdu!**“ a toto heslo si propůjčujeme a chceme žít i my. V tomto hesle se totiž skrývá pravdivé hledání sebe sama, druhých a cesty k nim, poznávání hodnot, vytváření a upevňování si svého hodnotového žebříčku, kritické zkoumání světa, ale i studium, kvůli kterému do našeho domova studentky přichází.

Skrze „hledání pravdy“ bychom chtěli naučit děvčata dívat se na svět pohledem zkoumajícím, kritickým i konstruktivním. Chceme je učit klást si otázky, nechávat se znepokojovat, kriticky se dotazovat, a tím se nechat přetvářet k dospívání a dosahování odpovědí. Zároveň bychom si přáli, aby část hledání byla společná a vzájemně sdílená a to nejen mezi studentkami, studentkami a zaměstnanci, ale i dál, po vyjití z KDS.

Vytyčili jsme si sedm základních pilířů (v biblické symbolice je to číslo plnosti), které „*Hledání pravdy*“ podepírají a díky nimž můžeme, podle čtyř pilířů výchovy Jacquese Delorse, hledat pravdu o vztahu k sobě, pravdu o vztahu ke druhým, pravdu o vztahu k poznání a pravdu o vztahu ke světu. Každý z těchto pilířů je stejně důležitý, vzájemně se prolínají a propojují.

Těmito pilíři jsou:

- Společenství
- Soucit
- Studium
- Radost
- Zodpovědnost
- Křesťanské hodnoty
- Výzva

Společný život

Klíčová slova: Já, druzí, řešení konfliktů, demokracie, respektující komunikace, přijetí, práva a povinnosti, společné aktivity

Pro sv. Dominika byl důležitý život ve společenství. *“To neznámá jen, že několik lidí žije pod jednou střechou, ale že vytvářejí komunitu - společnou rodinu, která jde za společným cílem společnými prostředky.”* (Šícha, 1996) *Každý člen tohoto společenství musí být ochotný podřídit své osobní zájmy společným cílům a snažit se o dobré vztahy* (Šícha, 1996)

„Mezi všemi výchovnými prostředky má zvláštní význam škola. V rámci svého poslání usilovně pěstuje rozumové schopnosti, rozvíjí správné usuzování, uvádí do kulturního dědictví získaného předchozími generacemi, tříbí smysl pro hodnoty, připravuje na povolání, podporuje dispozice pro vzájemné porozumění tím, že mezi žáky různých povah a postavení dává vzniknout přátelským vztahům.“ (Gravissimum educationis, 1992)

O vytváření zdravého společenství, přijímající a vzájemně respektující se komunity se v KDS snažíme i my.

Do KDS každoročně přichází nové studentky. V domově mládeže tráví studentky většinu týdne, a proto je naším cílem vytvářet pro ně prostředí, ve kterém jsou doma, přijaty ve své jedinečnosti a rozdílnosti a mohou poznávat sebe i druhé. Naše výchovné působení tedy klade důraz na poznávání a růst sebe sama, růst ve vztazích (mezi sebou, vychovatelkami, zaměstnanci, druhými lidmi), na respektující komunikaci a vedení k řešení konfliktů (neutíkat, konstruktivně řešit, usmířit se, odpustit).

Důležitým prvkem života dominikánů (řeholního řádu, který založil sv. Dominik) je princip demokracie (Šícha, 1996, s. 23). Ten přejímáme do koncepce našeho domova mládeže.

S demokracií se pojí svoboda a rovnost, řízení, práva i povinnosti. Je pro nás důležité, abychom ke studentkám přistupovali ke každé stejně, respektovali je a dávali jim svobodu, která neznamena: "dělám si, co chci", ale je o znalosti a uplatňování svých práv, plnění povinností vyplývajících ze statutu ubytované studentky. Studentky mají možnost podávat návrhy na změny a vyjadřovat se k životu a chodu domova. Studentkám dáváme možnost zapojit se do některých rozhodovacích procesů domova.

Prvkem společného života je i společné trávení volného času. Organizujeme společné větší či menší akce, na kterých se studentky mohou podílet účastí i při přípravě. Příklady takových akcí jsou Ovotěčka, Adventní akademie, Diskuzní večery, Čajovna, návštěvy kulturních akcí a další příležitostné a pravidelné aktivity.

Soucit

Klíčová slova: respektující komunikace, naslouchání, motivace, povzbuzení, empatie

Soucit je silná emoce, která se někdy označuje jako morální barometr. Čím více soucit potlačujeme, tím více se vzdalujeme od toho být morálním člověkem. (Psychological Science)

Svatý Dominik přistupoval k bratrům a k lidem kolem něj vždy se soucitem. Pokud bylo potřeba, Dominik neváhal pomoci a zasáhnout. Víme, že během hladomoru prodal své knihy a za utržené peníze nasytil hladové. Při komunikaci s bratry byl soucitný a zároveň spravedlivý. Když viděl, že nějaký bratr pochybil, pokáral ho, ale zároveň jej propouštěl s povzbuzením. Chceme studentky učit pozorovat své okolí a být ochotné pomoci, pokud je to potřeba. Soucitu, empatii a pomoci je třeba se učit. Svým příkladem, rozhovory, reflexí i napomínáním k tomu chceme studentky vést. (Lohrum, 1999, s. 29)

Svatý Dominik když bratry napomínal, dělal to se soucitem a hned odpustil a nepřipomínal. Proto chceme napomínat pro osobní i komunitní růst jedince i společenství, odpouštět a už nepřipomínat odpuštěné. (Tugwell, 2008, s. 27)

Napomínání vnímáme ne jako kritizování ve smyslu negativním, ale jako reflexi na chování a možnost se poučit a zlepšit. Také se snažíme o ono povzbuzení, které vnímáme i jako motivační.

Hlavní výchovnou metodou je respektující komunikace, které se navzájem učí studentky i pedagogičtí pracovníci. Respektující komunikace vychází z partnerského přístupu,

který je založen na rovnocennosti a na respektování důstojnosti osobnosti a je podložen výchovou demokratického stylu, který nevylučuje vymezování hranic. (Kopřiva, 2008, s. 5)

Chceme také studentky učit environmentálnímu citění - soucit s prostředím, životem vůbec. Pořádáme workshopy, vedeme k třídění odpadu, šetření vody, tepla, elektřiny.

Studium

Klíčová slova: studium, rozvíjení dovedností, time-management

Svatý Dominik kladl na studium velký důraz. Vyzýval bratry ke studiu, aby dokázali argumentovat při diskuzích s lidmi, kázat a aby je studium přibližovalo k Bohu. (Murray, 2010, s. 69)

Naše služby využívají žákyně a studentky, které studují na středních a vyšších odborných školách, důvodem jejich ubytování je tedy studium, a proto KDS vytváří podmínky pro přípravu na studium i samotné studium, a také pamatuje na smysluplné a kvalitní využívání volného času. (Slavíková, 2002)

Primárně chápeme studium jako prioritu, proč studentky bydlí v našem domově. Snažíme se o vytvoření takového prostředí, kde mohou samostatně i společně, někdy i s naší pomocí studovat. Jsme tu pro ně, když potřebují poradit nebo přezkoušet. Studium znamená nejen vzdělávání se ve svém oboru, který si studentky vybraly, ale i rozvíjení dovedností, poznávání sebe i druhých, hledání pravdy, ověřování si informací atp. Proto nabízíme vzdělávací workshopy, návštěvy kulturních akcí, besedy, širokou knihovnu s bohatým fondem, konzultace nejen studijních, ale i osobních otázek.

Ke studiu studentek patří i správný time-management, kterému má pomáhat režim dne domova mládeže, snažíme se studentky naučit rozplánovat si denní dobu na čas věnovaný škole, volnému času, sociálním kontaktům i odpočinku.

Abychom byli schopni studentkám naslouchat, odpovídat a reagovat na jejich potřeby, je zapotřebí stálého vzdělávání i nás, pedagogů. To probíhá samostudiem, kurzy či doplňkovým studiem. Snažíme se porozumět cílové skupině (adolescentům a mladým dospělým), potřebám studia i době, ve které žijeme. Ke studiu pedagogů lze zařadit i reflexe svého jednání, co by jednotlivce i skupiny a společná supervize naší práce pod vedením profesionálního supervizora.

Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci si jsou vědomi, že nepůsobí na studentky pouze ústy, ale hlavně svým jednáním, příkladem a chováním.

Radost

Klíčová slova: úsměv, potěšení, přijetí, povzbuzení, krásno

Svatý Dominik kázal Evangelium, které je radostnou zprávou. Byl nazýván vir evangelicus, tedy mužem evangelia. Byl radostný a přístupný. Proto radost nutně patří k našim pilířům. (Murray, 2010, s. 47)

Radost nás vede ke štěstí, které je vnitřním pocitem radostného a víceméně trvalého naplnění. V dnešní době nám často chybí opravdová radost ze života a pleteme si ji s chvilkovým uspokojením.

Radost je subjektivní pozitivní emoce, stav štěstí a blaženosti, který je způsobený tím, že se stalo něco dobrého a uspokojivého. Přispívá k interpersonálním vztahům a také celkové duševní pohodě. Je vnímána jako krátkodobá emoce, která se prostě přihodí, ale také o ni můžeme usilovat, a tak snažit se o radostné prožívání. ("Radost", 2013)

Chceme studentky učit, aby v každém dni objevovaly opravdovou radost a nenechávaly si ji ukrást a zničit. V období dospívání a bojování samy se sebou i s okolím, kdy je pro ně náročné projevovat své emoce, a ty pozitivní ještě těžší. Snažíme se, aby se nebály prožívat radost. Radost ze sebe, z druhých, z okolí...

Chceme, aby se studentky naučily uvědomovat si své emoce a také je zdravě prožívaly, což je zvláště v období dospívání náročné.

Osobním přístupem ke studentkám a podporováním jejich zájmů a darů, se snažíme vzbuzovat v nich radost, předávat ji dál a tím přispívat k dobré atmosféře domova. Snažíme se studentky povzbuzovat, chválit, když se jim něco podaří a motivovat k prohlubování svých dovedností. Nabízíme jim různé volnočasové aktivity a také je podporujeme v jejich vlastních aktivitách, které jim přinášejí radost.

K radosti přispívá i estetické vybavení domova mládeže. Proto se snažíme o hezké, funkční a moderní vybavení celého domova.

Zodpovědnost

Klíčová slova: respektování pravidel, přijetí důsledků, poctivost, zodpovědnost

Svatý Dominik chtěl, aby bratři přijali odpovědnost za své činy a zároveň cítili svobodu. Tedy aby jednali na základě svého rozhodnutí, ale přijímali důsledky svého jednání a neplnili povinnosti jen ze strachu z trestu. (Lohrum, 1999, s. 37)

Děvčata, která k nám přichází, jsou studentky, mají tedy své povinnosti vůči škole. Nesmíme je tedy přetěžovat dalšími náročnými požadavky, které by jim zabraňovaly si své povinnosti plnit, ale je také důležité, aby vnímaly a přijaly povinnosti vyplývající z pobytu v našem domově mládeže.

Chceme studentky učit zodpovědnému zodpovědnému přístupu k sobě samé, ke druhým, ke světu, k životu, občanské gramotnosti a odpovědnosti. Snažíme se, aby znaly svá práva a povinnosti a věrně je plnily. Může se stát, že člověk něco nezvládne nebo pokazí. Většinou se to dá napravit, ale je třeba si přiznat chybu a řešit důsledky svých činů. Také věříme, že se studentky naučí rozhodovat se a obhájit si svá rozhodnutí.

K zodpovědnosti v dnešním digitálně orientovaném světě patří i znalost prostředí a zásady bezpečného chování na internetu a na sociálních sítích. Chceme studentkám předávat, že internet není špatný, ale je třeba se v něm umět orientovat a chovat bezpečně a zodpovědně. Podporujeme jejich kritický přístup k získávání informací.

Křesťanské hodnoty

Klíčová slova: morální hodnoty, duchovní hodnoty, úcta k druhým, sdílení, dobrovolnost

Jako církevní školské zařízení zřizované Českou kongregací sester dominikánek se snažíme o předávání hodnot, které křesťanství považuje za důležité a podstatné. Kodex kanonického práva stanovuje: „Protože pravá výchova musí v sobě zahrnout formaci celé lidské osoby, jak s ohledem na její poslední cíl, tak s ohledem na obecné dobro společnosti, proto nechť jsou děti a mládež tak vychovávány, aby mohly harmonicky rozvíjet své fyzické, mravní a rozumové dary a nabývaly dokonalejšího smyslu pro odpovědnost a správné užívání svobody a současně byly připravovány i k aktivní účasti na společenském životě.“ (Kodex kanonického práva, Kánon 795)

„Úkolem katolické školy však je vytvářet prostředí školního společenství oživené evangelijním duchem svobody a lásky a pomáhat mladým lidem, aby rozvíjeli vlastní osobnost a zároveň rostli jako noví lidé, kterými se stali po křtu. A konečně zaměřuje všechno lidské vzdělání k poselství spásy tak, aby poznání, které žáci postupně získávají o světě, o životě a o člověku, bylo osvíceno vírou.“ (Gravissimum educationis, 1992)

Snažíme se předávat morální hodnoty, které jsou základem lidské společnosti. Chceme, aby studentky měly nejen úctu ke druhým lidem, ale i sami k sobě, a tak aby pozitivně lidsky dozrávaly. Podporujeme studentky v tom, aby si kladly základní existenciální otázky a nebály se na ně hledat odpovědi.

Kromě vlastního příkladu chování a jednání nabízíme děvčatům osobní rozhovory, společné setkávání nad tématy podle zájmu (Bible, smysl života, duchovní v praxi apod.), bohoslužby v naší kapli, která je přístupná ke společné i k osobní modlitbě. Při projevení zájmu nabízíme přípravu na přijetí svátostí. Během roku v době adventní a postní připravujeme setkání provázející danou dobou.

K zamýšlení se nad životem, kladení si otázek a hledání odpovědí využíváme také instagramový a facebookový účet.

Zároveň svěřené studentky provázíme modlitbou.

Výzva

Klíčová slova: challenge=výzva, cíle, vytrvalost

K založení Kazatelského řádu byl svatý Dominik vyzván potřebami doby. V tu dobu se světem kvůli neznalosti šířily špatné a překroucené pravdy víry, což vedlo Dominika k přijetí výzvy pomáhat lidem nacházet pravdu. (Tugwell, 2008, s. 12)

Chtěli bychom studentky motivovat k přijímání výzev a jejich následnému plnění. Proto je naše ŠVP plné “challenges”. Nejde pouze o moderní pojem šířící se naší společností. Myslíme si, že tyto malé výzvy se mohou stát dobrým základem pro výzvy, které studentky budou v životě potkávat a se kterými se budou muset vypořádávat.

**KATOLICKÝ
DOMOV
STUDUJÍCÍCH**
domov mládeže
a školní jídelna

**Černá 14/1610
110 00 Praha 1
tel.: 224 934 496**

Shrnutí:

Následník svatého Dominika, vzor mládeže a jeden z patronů našeho domova, Pier Giorgio Frassati, říká:

“Konec, pro který jsme stvořeni, nás vybízí k procházce po cestě, která je jistě posetá mnoha trny, ale není smutná; dokonce i přes zármutek je osvětlena radostí.

Opravdové štěstí nespočívá v potěšeních světa a v pozemských věcech, ale v míru svědomí, který můžeme prožívat pouze tehdy, pokud máme srdce i mysl čisté. A to chce opravdovou odvahu.”

Odvahu hledat a nacházet přejeme nejen našim studentkám, ale i sobě.

Literatura:

Kodex kanonického práva: úřední znění textu a překlad do češtiny : latinsko-české vyd. S věc. rejstř. (1994). Praha: Zvon.

Kopřiva, P. (2008). *Respektovat a být respektován* (3. vyd). Spirála.

Klainwächterová, P. (2019). *Školní vzdělávací program KDS* (2019 ed.).

Lohrum, M. (1999). *Dominik* (přeložil Zdeněk Cyril FIŠER). Krystal OP.

Murray, P. (2010). *Nové víno dominikánské spirituality: nápoj zvaný štěstí*. Krystal OP.

Pavel VI. Gravissimum educationis: Deklarace o křesťanské výchově. (1965). Řím. Retrieved from.

http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decl_19651028_gravissimum-educationis_cs.html

Radost. (2013). In *Wikisofia*. Wikimedia Foundation. <https://wikisofia.cz/wiki/Radost>.

Slavíková, V. R. (2002). *Výchovná koncepce Katolického domova studujících* (závěrečná práce). Praha.

Šícha, S. M. (1996). *Dominikáni*. Krystal OP.

Tugwell, S. (2008). *Svatý Dominik*. Krystal OP.

Vnitřní řád KDS [Online]. (2019). Retrieved October 06, 2019, from <https://www.kds.op.cz/cs/dokumenty/ke-stazeni/>.